

РІШЕННЯ

вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з питання порядку денного «Стан забезпечення якості освітньої діяльності, якості вищої освіти та академічної доброчесності в університеті»

м. Одеса

від 26 червня 2025 року

Заслухавши й обговоривши доповіді першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи проф. О. А. Копусь та проректора з наукової роботи проф. Г.В. Музиченко, учена рада констатує, що забезпечення якості освітньої діяльності, якості вищої освіти й академічної доброчесності в університеті відбувається на задовільному рівні та сприяє формуванню культури якості й доброчесності учасників освітнього процесу в університеті. Забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є визначальним чинником стратегічного управління освітньою діяльністю університету. Гарантія надання якісних освітніх послуг спільно із загальною політикою та стратегією розвитку університету забезпечує відповідність національним стандартам якості освіти.

Для забезпечення ефективності, доступності та належного рівня якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, розбудови внутрішньої системи забезпечення якості на всіх рівнях вищої освіти, за якими здійснюється підготовка здобувачів, в університеті створено відповідну нормативно-правову базу. Формування корпоративної культури якості вищої освіти забезпечується посиленням якісних показників діяльності університету.

Освітній процес підготовки бакалаврів та магістрів відбувався в очній формі, аспірантів – у змішаній. Станом на 22.06.2025 року загальна кількість студентів склала 4469 ос., з них за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – 3521 ос. (з яких 94 іноземці), за другим (магістерським) рівнем – 948 ос. (з яких 59 іноземці). За звітний період за 1 ОП першого (бакалаврського) та 2 ОП другого (магістерського) рівнів вищої освіти отримано умовну (відкладену) акредитацію, 1 ОП за другим (магістерським) рівнем акредитовано строком на 5 років.

Організацію освітнього процесу в звітному періоді здійснено відповідно до затверджених навчальних планів з дотриманням визначеної структурно-логічної схеми кожної ОП, послідовністю викладення ОК. За всіма ОП дотримано вимогу щодо відведення не менше як 25% обсягу освітнього складника на дисципліни вільного вибору, каталог яких щорічно оновлюється та передбачає можливість обрати дисципліну з інших спеціальностей та рівнів освіти. Освітніми програми щорічно проходять процедуру внутрішнього моніторингу та громадського обговорення, де беруть участь усі охочі в різноманітних формах (рецензування, участь у засіданнях кафедр, опитуваннях, повідомлень на вебсайті університету тощо). З метою з'ясування тенденцій розвитку якості освіти в університеті, оцінювання відповідності фактичних результатів освітньої діяльності заявленим цілям, аналізу причин відхилень від цих цілей, а також розроблення прогнозів та пропозицій для покращання якості вищої освіти постійно здійснюється її внутрішній моніторинг. Для забезпечення належного рівня якості вищої освіти та освітньої діяльності ураховуються запити здобувачів вищої освіти, попит на ринку праці, сучасні тенденції розвитку науки.

Для виявлення стану забезпечення якості вищої освіти у 2024/2025 н. р. здійснено: моніторинг та перегляд освітніх програм; анкетування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, роботодавців, випускників, результати яких обговорено на засіданнях вченої ради університету, вчених радах факультетів/навчально-наукових інститутів, засіданнях кафедр, комісій з якості освіти факультетів/ навчально-наукових інститутів, оприлюднено на офіційному вебсайті Університету; перевірено навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу; функціонування системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності; здійснено контроль за якістю знань здобувачів вищої освіти, якістю методів викладання і навчання (через відвідування занять завідувачами кафедр, обговорення проведених відкритих лекцій, семінарських, практичних занять).

У 2024/2025 н. р. здійснено моніторинг ефективності викладання навчальних дисциплін. В опитуванні взяли участь 2766 здобувачів вищої освіти університету за всіма рівнями вищої освіти. Мета проведеного опитування полягала у вивченні якості викладання дисциплін; виявленні слабких та сильних сторін в організації освітнього процесу, що впливають на його ефективність; визначенні рейтингового місця викладачів за якістю викладання; інформуванні громадськості про результати опитування.

Опитування здійснено відповідно до Положення «Про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» від 05 вересня 2022 року в онлайн форматі. Оброблення результатів відбувалося за допомогою інформаційної системи ІАСУ МОНУ.

Навчальні дисципліни оцінено за 12-ти бальною шкалою за такими критеріями: 1) зрозумілість та ясність викладання матеріалу; 2) використання інформаційно-комунікативних технологій (аудіовізуальні, медіазасоби, презентації тощо); 3) об'єктивність оцінювання компетентностей; 4) застосування інтерактивних методів навчання (диспути, дискусії, рольові та ділові ігри, навчальні проєкти, ігрові методи тощо); 5) здатність зацікавити здобувача вищої освіти у вивченні дисципліни; 6) тактовність у спілкуванні й уважність до запитань здобувача вищої освіти; 7) уміння мотивувати самостійну роботу здобувача вищої освіти; 8) професійні компетентності викладача; 9) спонукання до участі в наукових дослідженнях і творчій роботі; 10) практична цінність, спрямованість отриманих знань на майбутню професію. Дослідження передбачало визначення 3-х якісних рівнів викладання дисциплін: високого (від 9 до 12 балів); середнього (від 5 до 8 балів); низького (до 4 балів).

Узагальнення отриманих даних дало змогу визначити рейтингове місце факультетів/навчально-наукових інститутів; дослідити найбільш властиві критерії якісного боку викладання навчальних дисциплін на факультетах, навчально-наукових інститутах окремо, а також в університеті загалом; визначити рейтинг викладачів за якістю викладання навчальних дисциплін; запропонувати рекомендації щодо організації якісного боку процесу викладання навчальних дисциплін в університеті. Відповідно до результатів опитування здобувачів вищої освіти лідерами за якістю організації освітнього процесу стали навчально-науковий інститут природничо-математичних наук, інформатики і менеджменту – 1 місце; факультет початкового навчання – 2 місце; 3 місце розділили: художньо-графічний факультет та навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту та спеціальної освіти.

Під час моніторингу було визначено найбільш властиві критерії якісного боку викладання навчальних дисциплін. Загалом по університету більшість респондентів перше місце віддали такому критерію оцінювання рівня викладання, як «Професійні компетентності викладача», що свідчить про якісний фаховий рівень викладачів університету. За загальною оцінкою респондентів друге рейтингове місце посів критерій «Тактовність у спілкуванні й уважність до запитань студента». Третє – критерій «Об'єктивність оцінювання компетентностей, знань і вмінь здобувача освіти».

Стосовно дотримання академічної доброчесності та профілактики конфліктних ситуацій учасники опитування вказали на те, що їм відомі способи звернення до комісії з доброчесності (84,3% респондентів) і вимоги дотримання доброчесності під час освітнього процесу відомі (92,3%); 92,4% респондентів зазначили, що університет та викладачі сприяють популяризації культури доброчесності; 88,3% опитуваних були поінформовані про організацію в університеті роботи, проведення заходів щодо профілактики та недопущення випадків сексуальних домагань, дискримінації, конфліктних ситуацій, булінгу тощо.

Опитування з питань організації практичної підготовки засвідчило такі результати: 90,3% учасників анкетування зазначили, що практична підготовка сприяла здобуттю та/або формуванню компетентностей (професійно-важливих якостей); 94,2% респондентів указали, що навчальні дисципліни сприяли розвитку соціальних навичок/soft skills; 95,5% здобувачів вищої освіти підкреслили практичну цінність сформованих під час освітнього процесу професійних компетентностей; 88,3% опитаних здобувачів освіти були задоволені якістю організації проходження практики.

Вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо участі стейкхолдерів в освітньому процесі виявило такі показники: респонденти мали досвід безпосередньої взаємодії зі стейкхолдерами: 46,3% здобувачів зазначили, що роботодавці, практики чи випускники долучалися до занять регулярно, 29,3% – періодично; щодо користі такої взаємодії, 83,7% респондентів вважають таку взаємодію.

На питання з формування індивідуальної освітньої траєкторії 86,2% опитаних відзначили, що реалізовується вільний вибір дисциплін та відсутнє нав'язування з боку адміністрації; 85,7% респондентів задоволені наявністю інформації про перелік вибіркових дисциплін та чіткістю процедури їхнього вибору; більшість здобувачів вищої освіти (76,6%) вказали на поінформованість про процедуру визнання результатів навчання, отриманих у межах неформальної освіти; 95,9% здобувачів освіти вказали на створення під час освітнього процесу атмосфери взаємної поваги та партнерства, взаєморозуміння та довіри між викладачами і студентами; 91,4% студентів відмітили, що під час опанування навчальних дисциплін освітньої програми, форми та методи навчання викладачів не обмежували їх академічної свободи; 91,6% здобувачів зазначили, що мають достатньо можливості ознайомитися з матеріалами навчальної дисципліни в командах Microsoft Teams та виконувати завдання в асинхронному режимі.

Щодо обсягів фактичного навантаження здобувачів 88% опитуваних зазначили, що загалом встигають виконувати завдання, які надають викладачі під час опанування навчальних дисциплін; 12% респондентів відзначили, що відчували певну перевантаженість обсягом навчального навантаження.

Вивчення питань змісту освітньої програми засвідчили таке: 87% респондентів вказали, що викладачі застосовували під час занять елементи індивідуалізованого та диференційованого навчання; понад 96% здобувачів на достатньому рівні були ознайомлені перед початком вивчення навчальної дисципліни, або на першому занятті, з інформацією про цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання навчальної роботи; на думку 94,3% студентів адміністрація загалом враховує пропозиції, оцінки, поради стосовно покращання освітньої програми.

Стосовно процедури оцінювання знань 94% опитуваних зазначили зрозумілість та прозорість процедури оцінювання знань, а також своєчасність доведення до здобувачів вищої освіти інформації про форми та критерії оцінювання контрольних заходів; 85,9% респондентів вказали, що ознайомлені з процедурою оскарження результатів контрольних заходів, і за необхідності вони мали змогу оскаржити хід та результати контрольних заходів.

Про задоволеність діяльністю соціально-допоміжних структур та сервісів 68,9% респондентів зазначили, що функціонування в університеті сервісних підрозділів і служб загалом сприяло задоволенню потреб та інтересів здобувачів вищої освіти; 89,4% опитуваних вказали, що за необхідності їм надавали допомогу або підтримку з боку університету з освітніх, організаційних, інформаційних, консультаційних, соціальних питань; 23,9% здобувачів звертався за додатковою підтримкою до адміністрації університету/факультету/інституту, студентської ради, ради молодих вчених, профспілки тощо протягом дії воєнного стану (від 24 лютого 2022 р.); 80% здобувачів, що звернулися, були задоволені отриманою додатковою підтримкою/результатом від адміністрації університету/факультету/інституту, студентської ради, ради молодих вчених, профспілки тощо; 94,6% респондентів вважають рівень безпеки освітнього середовища університету для життя та здоров'я достатнім.

Щодо участі здобувачів освіти у науковій діяльності 68,4% здобувачів зазначили, що вони активно залучалися до науково-дослідної роботи в університеті; за останній рік респонденти здебільшого обирали такі види наукової діяльності: участь у науково-практичному дослідженні кафедри/лабораторії, під час підготовки курсових, кваліфікаційних робіт тощо (22% опитуваних); участь у студентській науковій конференції, семінарі, круглому столі (16%); доповіді на конференціях в університетах (16%); публікація тез у збірниках матеріалів конференцій (16%), статей в українських (22%) та міжнародних (6%) виданнях, робота над грантом, проєктом – (2%).

З питань можливостей академічної мобільності 77,7% опитаних вказали на обізнаність із чинними програмами академічної мобільності за своєю освітньої програмою; 15,4%

респондентів були учасниками програм академічної мобільності, з них – 87,5% не мали труднощів у визнанні результатів навчання, отриманих під час навчання в іншому закладі вищої освіти за програмами академічної мобільності.

У звітному періоді розроблено рекомендації щодо покращання якості освітньої діяльності та вищої освіти; підготовлено та поширено через корпоративну мережу Microsoft Office 365 оновлений шаблон ОП, шаблони РПНД, силабусу, розроблено Порядок присвоєння професійної кваліфікації здобувачам вищої освіти; проведено семінар з гарантантами, членами робочих груп, науково-педагогічними працівниками, які реалізують ОП, щодо підготовки проєктів ОП з урахуванням всіх чинних вимог та потреб на ринку праці; обговорено нові професійні стандарти вчителя закладу загальної середньої освіти та викладача закладу вищої освіти; перевірено реалізацію стратегії безбар'єрності в ОП зі спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 016 Спеціальна освіта, 053 Психологія, 231 Соціальна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, пов'язані з реалізацією. Для студентів проведено низку гостьових лекцій та майстер-класів провідними науковцями, роботодавцями, фахівцями-практиками. здійснено низку інших заходів;

У 2024/2025 н. р. у результаті перегляду ОПП підготовлено нові редакції 29 ОП бакалаврського, 23 ОПП та 4 ОНП магістерського рівнів вищої освіти. Зокрема, розроблено 2 нові ОПП бакалаврського рівня вищої освіти («Дитячі та молодіжні служби. Соціальна педагогіка» та міждисциплінарну «Образотворче мистецтво. Декоративне мистецтво»), та 2 міждисциплінарні ОП магістерського рівня: ОПП «Образотворче мистецтво. Декоративне мистецтво» та ОНП «Філософія бізнесу та соціокультурних практик».

Під час перегляду та розроблення нових ОП увагу було зацентовано на: відповідності змісту ОП стандартам вищої освіти (за наявності), Національній рамці кваліфікацій, професійним стандартам (за наявності); залученні до перегляду/розроблення ОП здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів, до рецензування – зовнішніх експертів відповідної кваліфікації; структуруванні інформації про можливості вітчизняної та міжнародної мобільності; повноті змісту ОП для досягнення цілей і ПРН; збільшенні питомої ваги практичної підготовки в ОП, дотриманні порядку присвоєння професійної кваліфікації здобувачам вищої освіти тощо.

За звітний період відбулося 11 засідань Комісії з якості освіти Університету Ушинського за результатами моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями. Так, перевірено стан реалізації 10 ОПП спеціальності 014 Середня освіта бакалаврського рівня та 3 ОПП магістерського рівня; за іншими спеціальностями – 13 ОПП бакалаврського і 10 ОП магістерського рівня. Розглянуто питання навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; проаналізовано зміст робочих програм і силабусів усіх навчальних дисциплін, передбачених робочими навчальними планами на 2024/2025 н. р. на предмет їх відповідності до встановлених цілей в ОП і очікуваних результатів навчання. Метою моніторингу РПНД було оцінювання забезпечення якості викладання, заохочення студентів до активної участі в освітньому процесі. З'ясовано, що загалом робочі програми навчальних дисциплін і силабуси укладено відповідно до чинних професійних стандартів та чинних в університеті норм та рекомендацій з навчально-методичного забезпечення.

Значну увагу було приділено практичній підготовці студентів, щоб за змістовим наповненням вона відповідала чинним професійним стандартам. В університеті систематично ведеться робота над пошуком нових форм проведення практик, упровадженням інноваційних технологій до реалізації практичної підготовки, виробленням сучасних критеріїв і показників ефективності проведення практик, зміцнюються зв'язки між роботодавцями та університетом для забезпечення здобуття студентами професійних здібностей під час проходження виробничих практик та для їх успішного майбутнього працевлаштування.

Забезпеченню високого рівня якості вищої освіти сприяє академічна мобільність студентів. У 2024/2025 н. р. у програмах зовнішньої (міжнародної) академічної мобільності взяли участь 243 студенти бакалаврату та 50 – магістратури. Учасниками програм внутрішньої (національної) академічної мобільності стали 48 студентів бакалаврського та 18 –

магістерського рівнів вищої освіти; 23 здобувачам бакалаврського ступеня було визнано та зараховано результати навчання, здобуті в неформальній освіті.

Для поглиблення знань здобувачів вищої освіти в межах опанування вибіркових дисциплін у 2023/2024 за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти запроваджено дві сертифікатні програми: «Технології розробки, апробації та адаптації психодіагностичних інструментів» (8 кредитів ЕКТС) та «Сучасні технології, методи та техніки в практичній діяльності психолога» (8 кредитів ЕКТС), навчання за якими пройшли 5 аспірантів спеціальності 053 Психологія в межах вибіркових дисциплін, у 2024/2025 н. р. зазначені сертифікатні програми обрали для вивчення 15 осіб.

Із метою моніторингу якості підготовки докторів філософії, зокрема наукової складової ОНП, з 2022 року в університеті функціонує Наукова рада. У звітному 2023/2024 н.р. відбулося 6 засідань Наукової ради, на яких розглядалися проекти ОНП на предмет відповідності стандартам вищої освіти (для спеціальностей 033 Філософія, 052 Політологія, 053 Психологія), потребам регіонального ринку праці, унікальності програм, якості дослідницької підготовки, обговорення рекомендацій, висловлених Нацагенством під час акредитації ОНП тощо. Усі 12 ОНП з підготовки докторів філософії пройшли процедуру громадського обговорення зі стекголдерами, були узгоджені з Комісією з якості освіти та Науковою радою та затверджені рішенням вченої ради університету в січні 2024 року.

У звітному році внутрішній моніторинг якості підготовки докторів філософії здійснювався за науковими напрямками «Суспільні науки» (7 ОНП), «Гуманітарні науки» (3 ОНП) та «Природничі та математичні науки» (2 ОНП). Спільними зусиллями гарантів були розроблені форми для внутрішнього моніторингу якості підготовки докторів філософії, за якими вперше у 2024 році проведено самооцінювання освітньої та наукової діяльності за кожною ОНП з подальшим узагальненням показників за напрямом та загалом за третім рівнем вищої освіти в університеті. Результати такого моніторингу розглядалися на засіданнях Наукової ради та Вченої ради університету у квітні – травні 2024 року.

Проведений моніторинг дозволяє стверджувати, що освітня та наукова складові підготовки докторів філософії за всіма ОНП здійснюється із дотриманням всіх стандартів за тими спеціальностями, де вони затверджені МОН України, та у відповідності до критеріїв, які висуває Національне агенство забезпечення якості вищої освіти до якості освітніх програм під час акредитації.

Значна увага в забезпеченні якості підготовки докторів філософії відводилася роботі зі стекголдерами, коло яких щорічно розширюється. Для активізації роботи з залучення стекголдерів до реалізації освітньо-наукового процесу у 2023/2024 році продовжила своє функціонування програма «Гостьовий лектор» із щосеместровим плануванням аудиторних занять за участю знаних представників академічної спільноти та фахівців-практиків. Загалом у звітному році проведено більше 50 аудиторних занять із залученням стейкголдерів, інформація про які вчасно висвітлювалася через офіційний вебсайт університету та соціальні мережі. Для отримання зворотного зв'язку розроблений опитувальник з вивчення думки стейкголдерів, які долучалися до аудиторних занять та/або наукового консультування, про якість організації освітньо-наукового процесу за конкретною ОНП. Результати опитування свідчать про готовність стейкголдерів до участі в різних заходах, консультуванні аспірантів щодо практичної (експериментальної) частини дисертаційних досліджень тощо.

У 2023/2024 році значна увага приділялася удосконаленню практичної складової підготовки докторів філософії у межах обов'язкової для всіх ОНП науково-педагогічної практики, а також інших видів практики: науково-дослідна (ОНП «Психологія») та мистецька (ОНП «Мистецька педагогіка вищої освіти» та ОНП «Середня освіта (Музичне мистецтво)'), спрямовані на розвиток дослідницьких та фахових компетентностей за спеціальністю. Для їх забезпечення розроблено відповідні положення та документи звітності. Усі 100% здобувачів 2-го року навчання успішно пройшли практику та прозвітували у встановлений спосіб на кафедрах про результати її проходження.

Для вивчення ступеня задоволення здобувачів вищої освіти організацією освітнього процесу, якості викладання тощо в університеті здійснюється щосеместрове опитування

здобувачів вищої освіти, результати яких доводяться до відома гарантів ОП, директорів інституту, деканів факультетів та оприлюднюються в узагальненому виді на офіційному вебсайті університету.

Вагомою складовою забезпечення якості вищої освіти є розвиток кадрового потенціалу університету. Усі освітні програми, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, забезпечені штатними науково-педагогічними працівниками, кваліфікація яких відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Значна увага приділяється професійному розвитку науково-педагогічних кадрів, для чого в університеті функціонує Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери, діє програма корпоративного навчання, надається можливість вивчати іноземні мови із складанням іспитів на рівень володіння мовами (англійська, китайська) тощо. Усі штатні НПП вчасно проходять підвищення кваліфікації в межах не менше 180 годин на 5 років, як в українських ЗВО та наукових установах, так і за кордоном. Вживаються заходи щодо морального та матеріального стимулювання НПП. Зокрема, в поточному навчальному році нагородами різного рівня відзначено 17 співробітників університету, подяками університету - 169. Трьом викладачам-стажистам університету надано право на здобуття наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою.

Для забезпечення поєднання навчання та дослідження при організації освітнього процесу за всіма ОП та рівнями освіти. Для цього в університеті створено науково-дослідну інфраструктуру, до якої входять 48 наукових гуртків, 17 науково-дослідних лабораторій та 4 центри, ведеться робота щодо удосконалення їх діяльності, залучення здобувачів вищої освіти до спільних з науково-педагогічними працівниками досліджень. Щорічно в університеті проводяться наукові заходи (конференції, форуми, семінари тощо), на яких здобувачі вищої освіти можуть проводити апробацію своїх наукових розвідок. Для здобувачів наукового ступеня доктора філософії створені умови для публікації наукових статей у 8 фахових наукових виданнях групи Б та 2 міжнародних виданнях, засновником яких є університет.

Для забезпечення дотримання вимог академічної доброчесності продовжено практику перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти та перевірки монографій на наявність текстових запозичень за допомогою ліцензованої системи StrikePlagiarism. Загалом, за 2023/2024 н. р. в системі Strikeplagiarism перевірено на наявність текстових запозичень 2 906 документів, із них: курсових робіт – 1 586; бакалаврських робіт – 60; магістерських робіт – 1000; дисертацій доктора філософії – 29; докторських дисертацій – 3; монографій – 5; статей – 81, тематичних досліджень – 6; інше – 73. Також 30 наукових робіт було перевірено у системі Unicheck. Більшість студентів та усі викладачі мають особистий профіль у системі Strikeplagiarism для зручного та віддаленого користування системою перевірки.

Вжито заходів з популяризації культури академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу у вигляді низки лекцій для першокурсників з основ академічної доброчесності, кураторських годин, заходів в межах Тижня доброчесності, Днів науки-2024. У 2024 році за ініціатииви Групи сприяння академічній доброчесності та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених вдруге проведено конкурс «С доброчесність» та визначено переможців за трьома номінаціями «Доброчесна курсова робота», «Доброчесна студентська наукова робота», «Доброчесне дисертаційне дослідження». Вибір переможців ґрунтувався на аналізі звітів подібності, згенерованих системою StrikePlagiarism, списку використаних джерел та коректного цитування.

Здійснювалися заходи з популяризації неформальної освіти, академічної мобільності учасників освітнього процесу, міжнародної грантової та проєктної діяльності. У звітному році більше 50 аспірантів мали досвід проходження онлайн-курсів на різних освітніх платформах, 5 аспірантів мали досвід участі в міжнародних проєктах, 27 аспірантів скористалися правом на міжнародну академічну кредитну мобільність за 3 програмами, більше 10 – національну.

Станом на 26.06.2024 року загальна кількість аспірантів складає 153 осіб, із яких 40 - іноземці. Підготовка докторів філософії у 2024/2025 н.р. здійснювалася за 11 освітньо-науковими програмами. На початок навчального року 5 ОНП були акредитовані, упродовж року

ще 4 ОНП («Освітні, педагогічні науки», «Політологія», «Психологія», «Прикладна фізика і наноматеріали») пройшли акредитацію та отримали сертифікат на 5 років.

Освітній процес здійснювався в змішаній формі з урахуванням принципу студентоцентрованого навчання за освітніми програмами, які щорічно проходять процедуру внутрішнього моніторингу та громадського обговорення, участь в якому можуть взяти всі охочі в різноманітних формах (рецензування, участь в засіданнях кафедр, опитуваннях, повідомлень на вебсайті університету тощо). Організація освітнього процесу в звітному році здійснювалася відповідно затверджених навчальних планів з дотриманням визначеної структурно-логічною схемою кожної ОП послідовністю викладення ОК. За всіма ОП дотримується вимога щодо відведення не менше 25% обсягу освітньої складової на дисципліни вільного вибору, каталог яких щорічно оновлюється та передбачає можливість обрати дисципліну з інших спеціальностей та рівнів освіти. Для поглиблення знань здобувачів вищої освіти в межах опанування вибіркових дисциплін у 2024/2025 за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти функціонували дві сертифікатні програми: «Технології розробки, апробації та адаптації психодіагностичних інструментів» (8 кредитів ЕКТС) та «Сучасні технології, методи та техніки в практичній діяльності психолога» (8 кредитів ЕКТС), навчання за якими пройшли 5 та 9 аспірантів спеціальності 053 Психологія відповідно.

Із метою моніторингу якості підготовки докторів філософії, зокрема наукової складової ОНП, з 2022 року в університеті функціонує Наукова рада. У звітному 2024/2025 н.р. відбулося 6 засідань Наукової ради, із яких 2 спільно з підкомісією з якості освіти для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, на яких розглядалися проекти ОНП на предмет відповідності стандартам вищої освіти, потребам регіонального ринку праці, унікальності програм, якості дослідницької підготовки, обговорення рекомендацій, висловлених Нацагенством під час акредитації ОНП тощо. 11 із 12 ОНП з підготовки докторів філософії пройшли процедуру громадського обговорення зі стекголдерами (щодо ОНП «Професійна освіта» призупинено набір з 2025 року), були узгоджені з Комісією з якості освіти та Науковою радою та подані на затвердження вченої ради університету в червні 2025 року.

У звітному році внутрішній моніторинг якості підготовки докторів філософії здійснювався за науковими напрямками «Суспільні науки» (7 ОНП), «Гуманітарні науки» (3 ОНП) та «Природничі та математичні науки» (2 ОНП). Критерії моніторингу були суттєво удосконалені в порівнянні з 2024 роком, зокрема додано аналіз кадрового забезпечення освітніх компонентів та їх навчально-методичного забезпечення. Результати такого моніторингу розглядалися на засіданнях Наукової ради та Вченої ради університету у квітні – травні 2025 року.

Проведений моніторинг дозволяє стверджувати, що освітня та наукова складові підготовки докторів філософії за всіма ОНП здійснюється із дотриманням всіх стандартів за тими спеціальностями, де вони затверджені МОН України, та у відповідності до критеріїв, які висуває Національне агенство забезпечення якості вищої освіти до якості освітніх програм під час акредитації.

Значна увага в забезпеченні якості підготовки докторів філософії відводилася роботі зі стекголдерами, коло яких щорічно розширюється. Для активізації роботи з залучення стекголдерів до реалізації освітньо-наукового процесу у 2024/2025 році продовжила своє функціонування програма «Гостьовий лектор» із щосеместровим плануванням аудиторних занять за участю знаних представників академічної спільноти та фахівців-практиків. Загалом у звітному році проведено більше 50 аудиторних занять із залученням стейкголдерів, інформація про які вчасно висвітлювалася через офіційний вебсайт університету та соціальні мережі. Для отримання зворотного зв'язку розроблений опитувальник з вивчення думки стейкголдерів, які долучалися до аудиторних занять та/або наукового консультивання, про якість організації освітньо-наукового процесу за конкретною ОНП. Результати опитування свідчать про готовність стейкголдерів до участі в різних заходах, консультиванні аспірантів щодо практичної (експериментальної) частини дисертаційних досліджень тощо.

У 2024/2025 році значна увага приділялася удосконаленню практичної складової підготовки докторів філософії у межах обов'язкової для всіх ОНП науково-педагогічної

практики, а також інших видів практики. У 2025 році з метою приведення у відповідність до затвердженого професійного стандарту «Викладач ЗВО» було оновлено «Положення про науково-педагогічну практику». Усі 100% аспірантів 2-го року навчання успішно пройшли практику та прозвітували у встановлений спосіб на кафедрах про результати її проходження.

Для вивчення ступеня задоволення здобувачів вищої освіти організацією освітнього процесу, якості викладання тощо в університеті здійснюється щосеместрове опитування здобувачів вищої освіти, результати яких доводяться до відома гарантів ОП, директорів інституту, деканів факультетів та оприлюднюються в узагальненому виді на офіційному вебсайті університету.

Вагомою складовою забезпечення якості вищої освіти є розвиток кадрового потенціалу університету. Усі освітні програми, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, забезпечені штатними науково-педагогічними працівниками, кваліфікація яких відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Значна увага приділяється професійному розвитку науково-педагогічних кадрів, для чого в університеті функціонує Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери, діє програма корпоративного навчання, надається можливість вивчати іноземні мови із складанням іспитів на рівень володіння мовами (англійська, китайська) тощо. Усі штатні НПП вчасно проходять підвищення кваліфікації в межах не менше 180 годин на 5 років, як в українських ЗВО та наукових установах, так і за кордоном. Вживаються заходи щодо морального та матеріального стимулювання НПП. Трьом викладачам-стажистам університету надано право на здобуття наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою.

Для забезпечення поєднання навчання та дослідження при організації освітнього процесу за всіма ОП та рівнями освіти в університеті створено науково-дослідну інфраструктуру, до якої входять 48 наукових гуртків, 17 науково-дослідних лабораторій та 4 центри, ведеться робота щодо удосконалення їх діяльності, залучення здобувачів вищої освіти до спільних з науково-педагогічними працівниками досліджень. Щорічно в університеті проводяться наукові заходи (конференції, форуми, семінари тощо), на яких здобувачі вищої освіти можуть проводити апробацію своїх наукових розвідок. Для здобувачів наукового ступеня доктора філософії створені умови для публікації наукових статей у 8 фахових наукових виданнях групи Б та 2 міжнародних виданнях, засновником яких є університет.

Для забезпечення дотримання вимог академічної доброчесності продовжено практику перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти та перевірки монографій на наявність текстових запозичень за допомогою ліцензованої системи StrikePlagiarism. Загалом, за 2024-2025 н. р. у системі перевірено на наявність текстових запозичень 2 808 документів, із них додано до бази 2 484, із них: курсових робіт – 1 549; бакалаврських робіт – 59; магістерських робіт – 1 050; дисертацій доктора філософії – 44; докторських дисертацій – 1; монографій – 3; статей – 0; тематичних досліджень – 36; інше – 66.

Більшість здобувачів вищої освіти та усі викладачі мають особистий профіль у системі StrikePlagiarism для зручного та віддаленого користування системою перевірки.

В Університеті Ушинського функціонує Група сприяння академічній доброчесності, яка координує заходи з підтримки принципів доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу.

Вжито заходів з популяризації культури академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу у вигляді низки лекцій для першокурсників з основ академічної доброчесності, кураторських годин, заходів в межах Тижня доброчесності, Днів науки-2025. У 2025 році за ініціативи Групи сприяння академічній доброчесності та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених втретє проведено конкурс «С доброчесність» та визначено переможців за трьома номінаціями «Доброчесна курсова робота», «Доброчесна студентська наукова робота», «Доброчесне дисертаційне дослідження». Вибір переможців ґрунтувався на аналізі звітів подібності, згенерованих системою StrikePlagiarism, списку використаних джерел та коректного цитування.

Здійснювалися заходи з популяризації неформальної освіти, академічної мобільності учасників освітнього процесу, міжнародної грантової та проєктної діяльності. У звітному році

більше 100 аспірантів мали досвід проходження неформальної освіти, 5 аспірантів брали участь в міжнародних проєктах, 30 аспірантів скористалися правом на міжнародну академічну кредитну мобільність, 6 – національну.

Учена рада ухвалює:

1. Уважати стан реалізації із забезпечення якості освітньої діяльності, якості вищої освіти та академічної доброчесності в університеті задовільним.

2. Ужити заходів для покращання якості освітнього процесу на ОП через:

- відповідність змісту робочих програм навчальних дисциплін матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними освітніми компонентами;
- оновлення навчально-методичного забезпечення організації освітнього процесу;
- активне долучення до реалізації освітнього процесу за ОП представників роботодавців;

- здійснення ретельного відбору баз практик з урахуванням їх профільності, якісного кадрового складу та матеріально-технічного забезпечення.

Термін – постійно.

Відповідальні: гаранті ОП, завідувачі кафедр, голови комісій з якості освіти, директори інститутів/декани факультетів.

3. Забезпечити оновлення актуальної інформації на офіційному вебсайті Університету на сторінках кафедр та структурних підрозділів про основні заходи, що забезпечують якість освітнього процесу, вищої освіти та академічної доброчесності в університеті відповідно до визначених сфер відповідальності.

Термін – постійно.

Відповідальні: керівники структурних підрозділів.

4. Активізувати роботу щодо популяризації програм академічної мобільності серед учасників освітнього процесу.

Термін – постійно.

Відповідальні: гаранті ОП, завідувачі кафедр, директори інститутів/декани факультетів, відділ міжнародних зв'язків.

5. Посилити роботу зі стейкхолдерами ОП у частині розширення їх кола із числа фахівців-практиків, органів публічної влади та управління, громадських організацій, залучення їх до внутрішніх процедур моніторингу якості ОП та участі в освітньому процесі.

Термін – постійно.

Відповідальні: гаранті ОП, завідувачі кафедр.

6. Активізувати роботу щодо інтернаціоналізації освітньої діяльності за ОП, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в університеті.

Відповідальні: гаранті ОП, завідувачі кафедр, директор інституту/декани факультетів, відділ міжнародних зв'язків.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на проректорів за напрямками роботи.

Голова вченої ради

Андрій КРАСНОЖОН

Учений секретар

Зоя АТАМАНІОК